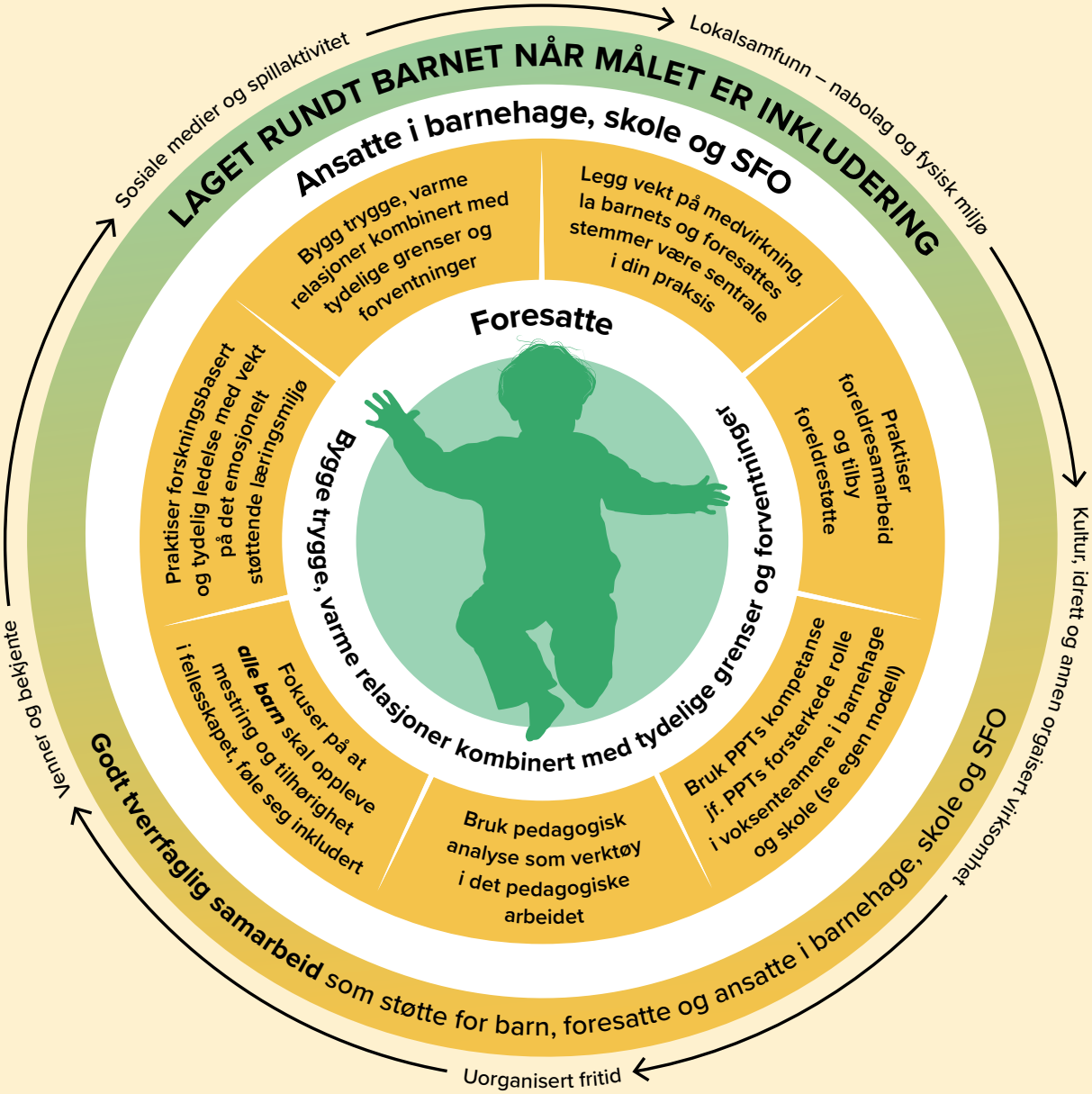
Barndom og oppvekst i Dovre 2023-2027

Overordnet plan for arbeid med barn, unge og familier, samt forebygging av omsorgssvikt og atferdsproblemer

Ansvarlig:

Ingunn Korsen, Oppvekstsjef

Hilde Engvik Lusæter, Helse og omsorgssjef

Behandlet i OKO:

Planen rulleres innen 2027

Godkjent i kommunestyret:

Handlingsplaner utarbeidet årlig

Innhold

1. Innledning 4

2. Bakgrunn for planen 5

2.1 Hva er oppvekstreformen? 5
2.2 Kommunens ansvar for forebygging 5
2.3 Økonomiske perspektiver på forebygging og tidlig innsats 7
2.4 Foreldre 8

3. Overordnede mål og strategier 9

3.1 Målsetting 9
3.2 Helsefremmende og forebyggende arbeid, tidlig innsats 10
3.3 Barns behov, beskyttelse og risiko 10
3.4 Oppsummering 11

4. Barn, unge og familier i Dovre kommune 12

4.1 Tall og statistikk 12
4.2 Oppvekstprofil 12
4.3 Tiltak, skisserte utfordringer 14

5. Oppgaver, ansvar, samarbeid i det helhetlige tjenestetilbudet 15

5.1 Trygt og godt oppvekstmiljø i kommunen 15
5.2 Felles grunnlag for arbeid med barn og unge 16
5.3 Ansvarsfordeling mellom etater og tjenester 17
5.4 Organisering av oppgaveløsning 18
5.5 Samarbeid mellom etater og tjenester 18
5.6 BTS – bedre tverrfaglig samarbeid 18
5.7 Foreldrestøtte 20
5.8 Aktivitetsplikt i barnehage og skole 20
5.9 Oppsummering 21

Vedlegg

Vedlegg 1: Tjenester med ansvar for barn og unge 22
Vedlegg 2: Lovgrunnlag for arbeid med barn og unge 26
Vedlegg 3: Andre kommunale planer 26
Vedlegg 4: Handlingsplan for oppvekstreformen i Dovre 2023 27

1. Innledning

«Barndom og oppvekst i Dovre 2023–2027» er en rullering og en utvidelse av planen «Ung i Dovre 2017–2022». Dette er kommunens overordnet plan for hvordan vi skal videreutvikle og styrke oppvekstmiljøene i kommunen, og gjennom det forebygge omsorgssvikt og atferdsvansker. Dette er hovedmålet i Oppvekstreformen.

Planen bygger på kommunens arbeid med Dovre-modellen i skolene og på prosjektet Inkluderende praksis i barnehage, skole og SFO, der Dovre og Sel (som vertskommune for Pedagogisk psykologisk rådgivingstjeneste i Nord-Gudbrandsdalen) var en av fem kommuner som skulle prøve ut kommunale modeller for å styrke arbeidet med inkludering i barnehage, skole og SFO. **Se avsluttende forskningsrapport.** Modellen illustrere faktorer som påvirker barn og unges oppvekstmiljø, og er avbildet for forsiden. **Her er modellen med tekst.**

I dette arbeidet, som legges til grunn for det videre arbeidet med oppvekstreformen i Dovre, er forståelsen av begrepet inkludering sentralt. Inkludering forstås slik at hvert enkelt barn/ungdom i en barne- elevgruppe skal oppleve trygghet, tilhørighet og mestring i barne- og skolemiljøene i Dovre kommune. Barn/unge i Dovre skal erfare at de er betydningsfulle og få medvirke i utformingen av sin egen hverdag.

Denne planen – Barndom og oppvekst i Dovre 2023–2027» omfatter en beskrivelse av kommunens arbeid som er rettet mot barn, unge og familier og hva kommunen tilbyr av tjenester rettet mot denne gruppen. Den berører oppvekstmiljøet, til dels «foreldremiljøet», og den berører folkehelsearbeid, det vil si både helsefremmende og forebyggende arbeid. Planens oppbygging følger hovedområdene som oppvekstreformen skal ivareta.

Det er viktig å minne seg på at fremtidens innbyggere kommer med en annen bakgrunn og med en annen forståelse.
Oppvekstreformen er for framtidas barn og unge!

2. Bakgrunn for planen

Fra 2018 har det innen barnevernet vært en prosess med å utvikle og iverksette en barnevernsreform.

2.1 Hva er oppvekstreformen?

«Barnevernsreformen trådte i kraft 1.1.2022. Den flytter mer ansvar til kommunene på barnevernsområdet. Reformen skal bidra til å styrke det forebyggende arbeidet og tidlig innsats. Målene i reformen blir kun oppnådd gjennom endringer i hele oppvekstsektoren. Derfor blir barnevernsreformen i tillegg omtalt som en oppvekstreform.»

Kilde: bufdir.no

Hvorfor har vi fått oppvekstreformen?

- Vi har ikke lykkes godt nok med arbeidet i oppvekstsektoren.
- Utenforskapet i Norge er stort, rundt 800.000 mennesker mellom 16 og 66 år er hverken i arbeid eller utdanning. Tallet øker.
- Et økende antall unge opplever at de ikke mestrer livet eller passer inn.
- Demografiutviklingen, det blir flere eldre og færre yngre.
- Framtida trenger kompetanse og arbeidskraft.

Kilde: KS

Målene med reformen er:

- Kommunene skal styrke arbeidet med tidlig innsats og forebygging.
- Hjelpen skal bli bedre tilpasset barn og familiers behov.
- Rettsikkerheten til barn og familier skal bli godt ivaretatt.
- Ressursbruken og oppgaveløsningen i barnevernet skal bli mer effektiv.
- Større kommunalt ansvar for barnevernstjenesten.

Større kommunalt ansvar for barnevernet Gjennom arbeidet med oppvekstreformen er 14 forskjellige velferdslover endret. Dette viser den sterke vektleggingen av samarbeidsplikten og samordningen av tjenester og styrking av den kommunale, tverrfaglige innsatsen. Dette er lagt til grunn og forsøkt ivaretatt i Dovre kommunes nye oppvekstplan.

Et av målene med reformen er at kommunene skal styrke arbeidet med tidlig innsats og forebygging i hele oppvekstsektoren. Tidlig innsats, med tiltak som er godt tilpasset barnas og familienes behov, er først og fremst en investering i innbyggernes velferd, men må også ses på som en investering som kan spare kommunen for mer inngripende og kostbare tiltak senere.

Med oppvekstreformen har kommunene fått et helhetlig økonomisk ansvar for ordinære fosterhjem. Egenandeler for statlige barnevernstiltak som akuttiltak og institusjoner har økt kraftig, mens egenandelen for spesialiserte hjelpetiltak er redusert.

Kommunene har også fått et økt faglig ansvar, blant annet gjennom et helhetlig ansvar for oppfølging og veiledning av fosterhjem.

Formålet med endringene er at de samlet sett skal gi et bedre barnevern, slik at flest mulig barn kan få tilpasset hjelp innenfor de ressursene barnevernet og resten av kommunen til enhver tid disponerer. Endringene vil også gi kommunene sterkere insentiver til å jobbe forebyggende. Økt økonomisk ansvar blir kompensert gjennom en økning i rammetilskuddet.

Barnevernsreformen gir en fortsatt tydelig statlig andrelinjetjeneste. Gjennom oppgaveansvar på spesialisert nivå skal det statlige barnevernet utfylle det kommunale nivået i barnevernet. Her ligger mer informasjon om oppvekstreformen.

2.2 Kommunens ansvar for forebygging

Barnehage, skole og skolefritidsordning er barns viktigste hverdagsarena utenfor hjemmet og skal sikre alle barn og unge mulighet til utvikling, mestring, læring og trivsel. Disse arenaene, sammen med blant annet organiserte fritidsaktiviteter, er viktige både for å forebygge omsorgssvikt og adferdsvansker og for å oppdage de første tegn til bekymring for barns omsorgssituasjon.

Ikke alle typer forebygging som kommunen har ansvar for, er regulert av barnevernsloven. Blant annet folkehelseloven stiller krav til det forebyggende arbeidet i kommunen.

Både barnehageloven og opplæringsloven har som formål å styrke læring og utvikling hos barn og unge.

Forebyggende tiltak kan imidlertid dekke flere formål samtidig – for eksempel kan et tiltak for å fremme psykisk helse både forebygge omsorgssvikt og ivareta folkehelsen, og styrke barnets trygghet i barnehage eller skole.

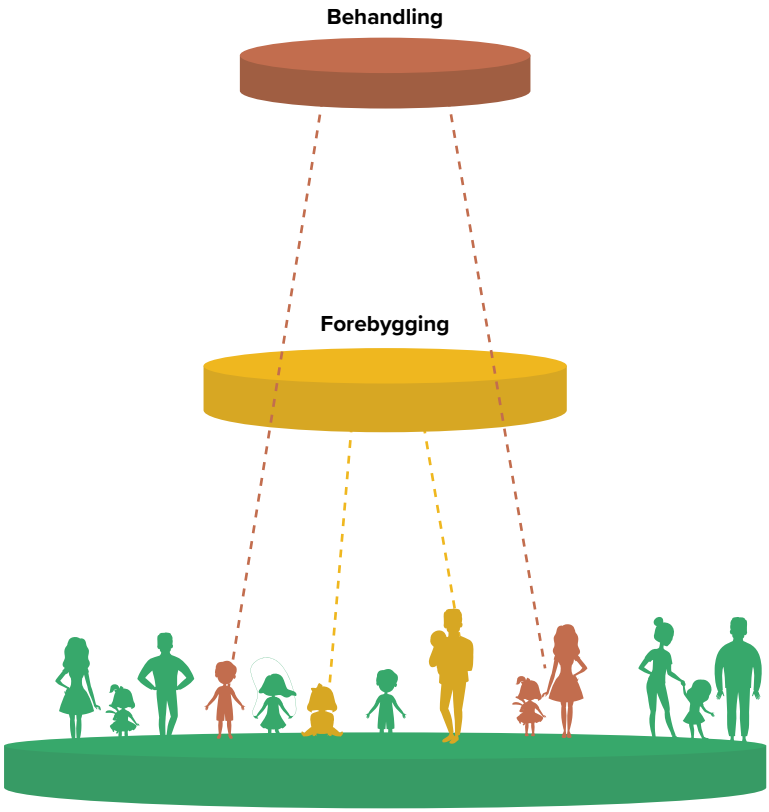
Kommunene har og skal utvikle et bredt spekter av virkemidler i det forebyggende arbeidet gjennom sine tiltak og tjenester. Det kommunale ansvaret for forebygging av omsorgssvikt og atferdsvansker omfatter generelle forebyggende tiltak, tiltak rettet mot alle barn (universell forebygging) eller tiltak som er rettet mot bestemte grupper med forhøyet risiko (selektiv forebygging).

Oppfølging i form av hjelpetiltak til en bestemt familie med et identifisert behov etter barnevernsloven er ikke omfattet av planen kommunestyret skal vedta for forebygging av omsorgssvikt og atferdsvansker. For Dovre og Lesja sin del er barneverntjenesten felles, og styres gjennom en verts-kommuneavtale der Lesja har vertskommuneansvaret. Reformen presiserer at der det er interkommunalt samarbeid på barnevernområdet, vil ansvaret for det forebyggende arbeidet fremdeles ligge i den enkelte kommune.

Et godt forebyggende tilbud kan bidra til at familien får hjelp før det oppstår et behov for tiltak etter barnevernsloven. Hjelpetiltak skal være egnet til å møte barnets behov og til å bidra til positiv endring hos barnet. Når vilkårene om frivillige hjelpetiltak er oppfylt, og det er nødvendig for å sikre barnet tilfredsstillende omsorg eller beskyttelse, kan enkelte hjelpe-tiltak som følger av lov vedtas uten samtykke.

Modellen viser at alle barn og unge hører til i de universelle tiltakene, det vil si de generelle arenaene og tilbudene som alle barn og unge er en del av, f.eks. barnehage og skole. Noen barn/familier vil ha bruk for selektive tiltak, det kan være rettet inn mot ulike problemstillinger. Noen barn/unge familier vil ha større hjelpebehov og trenger behandling eller omfattende hjelp av ulik grad, men alle hører hjemme i fellesskapet.

Kilde: bufdir.no

INDIKERTE/BEHANDLING
Fastlege, barnevernet, spesialisthelsetjenesten (BUP og DPS)

SELEKTIVE
Fastlege, psykisk helsetilbud for barn, unge og voksne, kommunepsykolog, PPT, familievernet

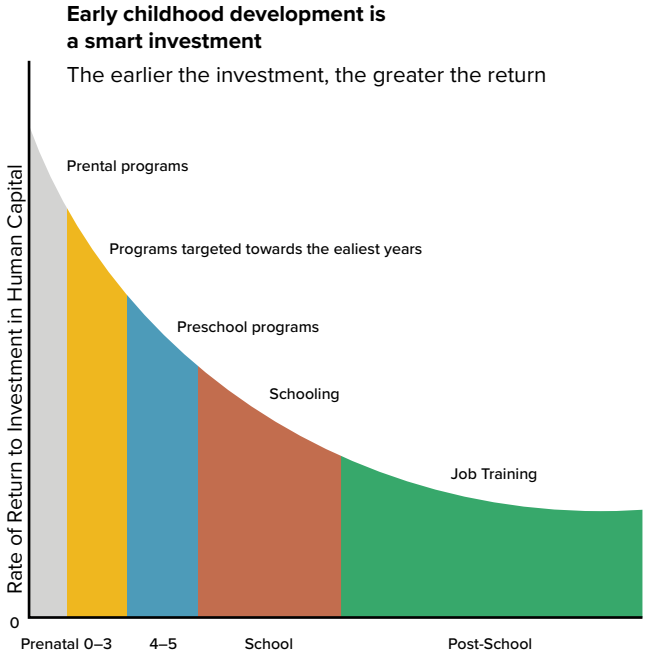
UNIVERSIELLE
Fastlege, barnehage, helsestasjon, frivillige organisasjoner

Modell utviklet av Barne- og familiedirektoratet som illustrerer de tre nivåene som tiltak deles inn i.

2.3 Økonomiske perspektiver på forebygging og tidlig innsats

Tidlig innsats, med tiltak som er godt tilpasset barnas og familienes behov, er først og fremst forebygging av utvikling av vansker for barn og familier, men må også ses på som en investering som kan spare kommunen for mer inngripende og kostbare tiltak senere.

Ved siden av de opplagte helsemessige fordelene for det enkelte mennesket og miljøet rundt, er det store økonomiske fordeler for samfunnet ved tidlig innsats. En modell utarbeidet av nobelprisvinner i økonomi i 2000, James Heckman, viser hvordan samfunnet får mer utbytte av pengene som investeres i befolkningen jo tidligere i livsløpet det skjer. For hver krone som investeres i alderen 0–5 år får samfunnet 13 prosent utbytte. Arne Holte (norsk psykolog, professor emeritus i helsepsykologi, og tidligere assisterende direktør i Folkehelseinstituttet), presiserer at de viktigste arenaene for forebygging er under graviditet, i familien, barnehagen og skolen.

Kilde: James Heckman, Nobel Laureate in Economics

James Hackmans beregning om hvilken alder som gir mest effekt for å arbeide forebyggende.

Psykiske lidelser er dyrt for samfunnet. Tall fra 2015 viser at den totale samfunnskostnaden ved psykiske lidelser og atferdsforstyrrelser i befolkningen var på 280 milliarder pr. år (Helsedirektoratet, 2015). Dette er omtrent like mye som for alle kreftsykdommer (265 milliarder), og ca. 1/3 mer enn alle hjerte-/karsykdommer (216 milliarder). Kun 13 prosent av dette var helsetjenestekostnader. Resten var indirekte kostnader som tapt utdanning, produktivitet og trygdeutgifter. Halvparten av kostnadene skyldes depresjon og angstlidelser, og halvparten av disse lidelsene oppstår i barne- og ungdomsalder (Folkehelseinstituttet, 2016). Det er en klar sammenheng mellom psykiske lidelser og fremtidig frafall i videregående skole (Melkevik mfl., 2016). Frafall i videregående øker risikoen for å bli ung og ufør med 21 prosent, hvorav 15 prosent kan tilskrives frafallet alene (De Ridder mfl., 2013).

Det er vanskelig å behandle seg ut av denne utfordringen. Studier har vist at selv dersom vi hadde hatt optimal utbredelse av kunnskapsbasert behandling ville vi kun ha redusert sykdomsbyrden fra psykiske lidelser med under en tredjedel (Andrews mfl., 2004). Kommunenes samlede innsats for forebygging er dermed den eneste måten å møte denne samfunnsutfordringen på.

Det blir uhyre viktig å jobbe i et langsiktig perspektiv, og ta inn over seg at barn og unges hverdag i barnehage, skole og SFO betyr mye både i menneskelig og økonomisk sammenheng. Utfordringer vil alltid kunne oppstå, og erfaringen arbeidet med pilot Inkluderende praksis i barnehage, skole og SFO har vist oss at den enkelte voksne som jobber med barn og unge er av stor betydning for barn og unges opplevelse av hverdagen.

Oppstår det utfordringer må voksne i barn og unges miljøer være oppmerksomme og reagere på eget initiativ, slik den lovpålagte **aktivitetsplikten** i barnehage og skole tilsier. Det er gjennom oppveksten at grunnlaget for voksenlivet og den psykiske helsen legges. Skal psykiske lidelser hos voksne reduseres, jfr. kostnadsbildet skissert i teksten ovenfor, så er det tiltak tidlig i livet og trygge oppvekstforhold som er arenaen der ekstra innsats må settes inn. Det finnes en rekke kommunale støttetiltak som kan bidra her, sammen med barnehage, skole og SFO.

Det økonomiske utenforregnskapet

En person som «lever av NAV» fra 20–66 år:
Sosialstønad i 46 år: **16 millioner**

Andel av utgifter til fengsel, psykiatri, helsetjenester, livsstilskader, barnevern, spesialundervisning, BUP, osv. Personer i utenforskap er som regel overrepresentert på alle disse områdene, og dette er stipulert til gjennomsnittlig **7 millioner pr. pers**.

Sum samfunnsregnskap: **23 millioner** i utgifter i perioden 20–66 år.

Kilde: Arne Holte, Folkehelseinstituttet

2.4 Foreldre

Målet er at alle barn i Dovre kommune skal ha en trygg oppvekt og en god psykisk helse. For å oppnå det, trenger vi at alle de voksne omkring dem er trygge i sine roller. Trygge voksne gir trygge barn.

Foreldrerollen er for mange en av livets store oppgaver, og lite er viktigere for barn sin oppvekst enn hvordan foreldrene utøver sin rolle. Den beste starten for et godt voksenliv er tryggheten en opplever i barndommen. Ofte sier vi at det «starter i barnehagen» eller «det starter i skolen». Det kan gjelde vansker som barnet opplever. Starten er likevel når hvert enkelt barn blir født og vokser opp i en eller form for familie – der legges mye av grunnlaget for hvordan barn utvikler seg, hvor trygge de blir i møte med verden, hvilke styrker de bærer med seg og hva de kan komme til å slite med.

Dovre kommune vil være med å legge til rette for at alle foreldre settes i stand til å fylle sin rolle så godt som mulig og gi barna sine så god omsorg som mulig. Vi har alle ulike forutsetninger og muligheter for å være foreldre – derfor må vi som samfunn legge til rette for at alle foreldre har den kapasiteten de trenger – og som er nødvendig, for å være den forelderen de ønsker å være og som barnet trenger.

I en landsdekkende foreldreundersøkelse gjennomført av «Voksne for barn» i 2022, sier foreldre at det er mangel på tid («tidsklemma»), opplevd «krysspress» mellom jobb og familieliv og manglende muligheter til å prioritere seg selv og egne ønsker som er de viktigste hindringene i å være en god forelder. Undersøkelsen viser også at foreldrerollen er preget av sosial ulikhet. Utfordringer og vanskeligheter som foreldre opplever i dag, rammer ikke tilfeldig. De som opplever utfordringer ellers i livet (også økonomisk og kulturelt), ser også ut til i større grad å oppleve utfordringer i foreldrerollen. I samme undersøkelse sier mange foreldre at det er helsestasjonen de oppsøker og har mest tillit til når de trenger hjelp i foreldrerollen. I tillegg til å søke råd hos egne foreldre og venner, søker også foreldre i dag ofte råd om foreldrerollen hos ansatte i barnehage og skole.

Jordmor og helsestasjon er de første offentlige instansene foreldre kommer i kontakt med når de venter/har fått barn. En av livets største overganger er fra å være et par til å bli foreldre. De fleste er ikke født gode foreldre, men de fleste er gode – og gode nok foreldre. Foreldreoppgaven inneholder mange små og store utfordringer – og mange av utfordringene kan en som forelder ikke være forberedt på. Det vil derfor være viktig at kommunen har gode tilbud og tiltak som sikrer forebygging og støtte i svangerskap, i overgangen til å bli foreldre, i de første leveårene, ved overganger i barnehage og skole og ved overgang til voksenlivet. Foreldre vil ha ulikt behov for veiledning og støtte, og kommunen vil og må derfor utvikle/ta i bruk ulike tiltak i tillegg til å opprettholde og heve kompetansen når det gjelder foreldrestøtte.

3. Overordnede mål og strategier

3.1 Målsetting

Barn og unge skal leve gode liv – både her og nå, men også i et livsperspektiv. Barndomstiden og ungdomstiden har en stor egenverdi, samtidig som det er en forberedelse til livet som voksen.

Oppvekstmiljøene i Dovre skal ha høy kvalitet og legge vekt på trivsel, tilhørighet og mestring – inkludering.

Barnehager, skoler, SFO og andre kommunale tilbud og tjenester skal arbeide ut fra et familieperspektiv – det vil si at vi skal se situasjonen både fra barnets og foreldres perspektiv, samt ivareta helheten i familiesituasjonen. I arbeid med barn som er det viktig å presisere at det er «barnets beste» som skal løftes fram. Se **FN's barnekonvensjon** og **veileder til FN's barnekonvensjon**.

Planen «Barndom og oppvekst i Dovre 2023–2027» skal være et kunnskapsgrunnlag for å oppnå ovennevnte målsetting.

Forutsetninger for å leve gode liv er blant annet:

Teksten i rammen er skrevet ut fra voksnes perspektiv, og gjelder hva som skal til for å leve gode liv som voksne. Den er tatt med her, fordi voksne med barn og unge i sin nærhet, bør bruke de samme momentene til å legge til rette for at barn og unge skal få disse opplevelsene.

Både barnehagen og SFO har sin rammeplan, der mål er beskrevet. Skolene har sin overordnede del av læreplanen i tillegg til faglige læreplaner.

Her vektlegges nettopp de samme momentene som oppsummeres i rammen til høyre.

Forutsetninger for å leve gode liv

Identitet og selvrespekt
Følelsen av at du er noen og du er noe verdt.

Mening i livet
Følelsen av at du er del av noe som er større enn deg selv, at det er noen som trenger deg. Det kan være familien, venner, barnehagen, skolen, nabolaget, jobben, eller en organisasjon. Du kan også hente denne følelsen fra religion eller filosofi.

Mestring
Følelsen av at du duger til noe, at det er et eller annet du får til. Det er nesten det samme hva det er, bare det er noe.

Tilhørighet
Følelsen av at du hører til noen, at du hører hjemme et sted.

Trygghet
Følelsen av at du kan tenke, føle og utfolde deg uten å være redd. Kanskje ikke alltid, men som oftest.

Deltakelse og involvering
Følelsen av at det faktisk spiller en rolle for noen andre hva du gjør eller ikke gjør.

Fellesskap
Følelsen av at du har noen som du kan dele tanker, følelser og erfaringer med, noen som kjenner deg, som bryr seg om deg og som du vet at vil passe på en når det trengs. Du er ikke alene.

Holte, A., Norsk Psykologforening, 15.06.2015

For å styrke det enkelte menneske er punktene i denne rammen, utgitt av Norsk Psykologi forening, viktige momenter å ha med seg i samhandlingen med barn og unge, enten man er foreldre, ansatt i kommunen eller representerer fritidsaktivitet.

Disse punktene er godt sammenfallende med barnehagene og skolenes satsing på inkludering, og hvordan de har arbeidet for å styrke bevisstheten om voksenrolla for barn og unge.

Videre er det gode punkter å tenke gjennom for familiene, da familien trenger å gi barna akkurat det samme som barnehager og skoler forsøker å utvikle i barne- og ungdomsmiljøene.

Satsingsområder/strategier i Dovre for å lykkes med at barn og unge skal leve gode liv:

- Barnets beste, familieperspektiv, livsperspektiv
- Foreldre og foreldrestøtte
- Den voksnes rolle i barnehage og skole
- Leik og læring
- Nettverksbygging
- Medvirkning
- BTS (Bedre tverrfaglig samarbeid)

Endre til lekens?

3.2 Helsefremmende og forebyggende arbeid, tidlig innsats

I nasjonal retningslinje **«Tidlig oppdagelse av utsatte barn og unge»** beskrives kommunens ansvar for tidlig oppdagelse av utsatte barn og unge.

Retningslinjen er utarbeidet i et tverrfaglig samarbeid mellom Helsedirektoratet, Utdanningsdirektoratet, Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet, Politidirektoratet, Arbeids- og velferdsdirektoratet og Integrerings- og mangfoldsdirektoratet, og viser vektleggingen av tverrfagligheten som må til for å lykkes med Oppvekstreformen.

Den nasjonale retningslinjen beskriver hvilket ansvar ledelsen har, hvilken kunnskap ansatte bør ha, hva ansatte bør være oppmerksomme på og hvordan ansatte bør handle på bakgrunn av bekymring for barn og unge.

For å sikre at utsatte barn og barn som bekymrer blir fanget opp, er det viktig at tjenestene har felles kunnskapsgrunnlag, metoder og systemer. Det innebærer kompetanse om risiko – og beskyttelsesfaktorer, tegn og signaler på omsorgssvikt, fysiske og psykiske overgrep og andre risikofaktorer, i tillegg til samtale – og observasjonsmetoder for å avdekke omsorgssvikt og oppdage barn og unge som lever i risiko. Et felles kunnskapsgrunnlag for alle som arbeider med barn, unge og familier vil kunne føre til en mer helhetlig forståelse og bedre samordning på både individ og systemnivå.

Barn, ungdom og familier som opplever å ha bruk for støtte, vil kjenne igjen arbeidsformer og vil bli møtt med respekt i alle tjenester.

For å gi et helhetlig, gjenkjennbart og samhandlende tilbud som sikrer barn og unge gode liv må ledelse og ansatte ha felles:

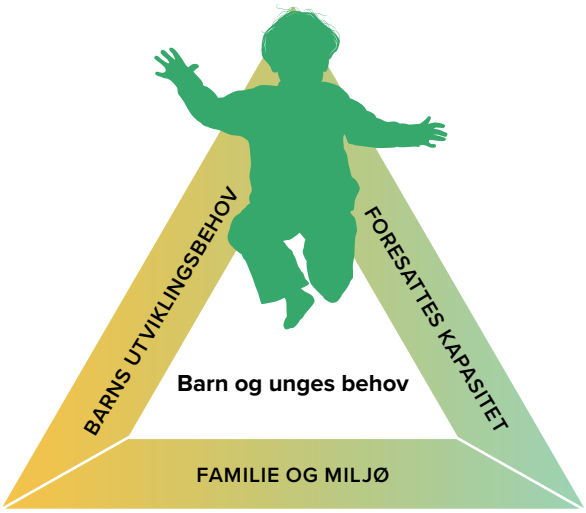
- **Kunnskaps – og kompetansegrunnlag**
  - Gode pedagogiske ferdigheter
  - Fellesskapende diaktikk
  - Kunnskap om utviklingspsykologi og forståelse av leikens betydning for barn
  - Kunnskap og ferdigheter som viser hvert enkelt barn/ung respekt og forståelse og en støttende holdning til å bidra til å løse vanskelige situasjoner
- **Holdninger og verdier**
  - Relasjonskompetanse
  - Respekt for den enkelte
  - Vilje til analytisk tilnærming til vanskelige situasjoner
- **Struktur, system, rutiner**
  - Tverrfaglige arbeidsverktøy, som baserer seg på pedagogisk analyse, «GROW-modellen» og A3 som problemløsningsmetode.
  - Konkrete innsatsområder og systematisk arbeid med faglig aktuelle temaer

3.3 Barns behov, beskyttelse og risiko

Tjenestene i Dovre kommune skal drive forebyggende arbeid og tidlig innsats ut fra et felles kunnskapsgrunnlag med barnets behov i sentrum. Kunnskapsmodellen ICS tar utgangspunkt i barnets behov, det vil si at modellen beskriver hva slags behov som må tilfredsstilles for at barnet skal ha en sunn utvikling. (ICS står for Integrated Children System. Modellen er hentet fra Helsedirektoratets «Kunnskapsgrunnlag – metoder for tidlig indentifisering av risiko hos barn og unge» (2018).

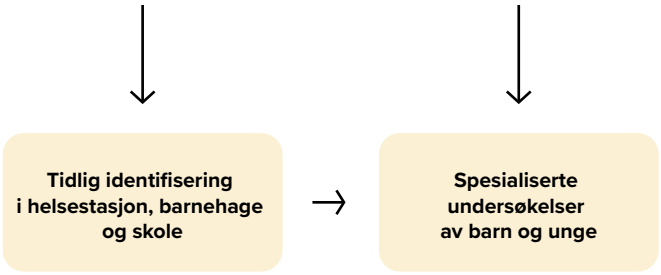
Barnets grunnleggende behov er delt inn i tre områder:

- **Barnets utviklingsbehov**
  Helse, barnehage, skole, emosjonell, atferdsmessig og sosial utvikling.
- **Foreldres kapasitet**
  Foreldres evne ellers ressurser til å gi barnet grunnleggende omsorg, stimulere, gi veiledning, være følelsesmessig tilgjengelig og yte sikkerhet.
- **Familie og miljø**
  Omgivelsene barnet og foreldrene befinner seg i.

Figuren viser hvordan ulike sider av barn og unges tilværelse henger sammen, og kan være en støtte for kommunen, i samarbeid med barn, unge og foreldre, for å vurdere om det bør iverksettes andre tiltak en de universelle – som gjelder alle barn og unge.

Figuren illustrerer for eksempel hvordan et felles kunnskapsgrunnlag kan støtte opp om samarbeidet mellom helsestasjon, barnehage, skole (universelt eller selektivt nivå) og barnevernstjenesten, BUP, tildelingskontor (tjenester på selektivt eller indikert nivå).

Modell (Helsedirektoratet) for forståelse av hovedfaktorer som påvirker barn og unges livssituasjon.

Oppsummering

Når det gjelder overordnede mål og strategier så beskriver dette kapitlet det kunnskapsgrunnlaget som kommunen vil arbeide videre med.

Oppsummeringen av sentrale funn i ulike undersøkelser om barn og unge, peker på et utfordringsbilde der kommunen må arbeide tverrfaglig og i samarbeid med foreldre for å nå målene.

Videre er fagpersoner i ulike roller i Dovre kommune særlig opptatt av at utviklingspsykologi – hva kan vi forvente av barn og unge i ulike aldersgrupper – må settes sterkere i søkelyset. Det samme gjelder relasjonskompetanse.

Barn, i likhet med foreldre er ulike. Forventningene til prestasjoner må ta hensyn til at barn fungerer veldig forskjellig også i samme aldersgruppe, det er normalt.

Både barnehage og skole må innrettes mot at barnehage og skole skal håndtere ulikhet, og møte hvert enkelt barn ut fra sitt eget ståsted.

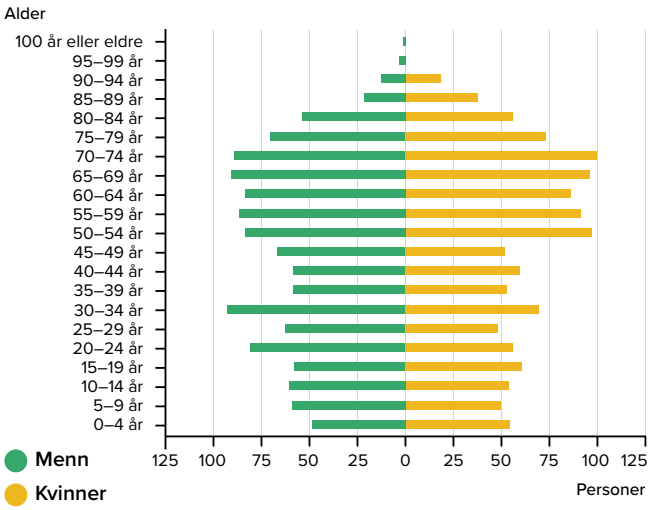
Kunnskap om barn og unges utvikling er viktig for alle som jobber med barn og unge.

4. Barn, unge og familier i Dovre kommune

4.1 Tall og statistikk

Pr. siste kvartal i 2022 bodde det 2448 innbyggere i Dovre kommune. Det ble født 19 barn i Dovre i 2022, og kommunen har en stadig aldrende befolkning. Flere innbyggere, og særlig ynge er en viktig ressurs for kommunen. Det har kommet mange ukrainske familier med barn til Dovre, og de utgjør en kjærkommen økning i barnetallet og befolkningstallet i Dovre.

Aldersfordeling for innbyggerne i kommunen

Oversikt over alders- og kjønnsfordeling i Dovre kommune pr. 2022
Et viktig tema som kan skape glede for både yngre og eldre i Dovre er hvordan lokalsamfunnene og kommunen kan legge til rette for generasjonsmøter. I dette temaet ligger det ressurser som kan være med å styrke oppvekstmiljøet for barn og unge.

4.2 Oppvekstprofil

Folkehelseinstituttet sammenholder data og statistikk for hver kommune i Norge årlig, og i oppvekstprofilen for 2023 er temaet Barn og unges vei gjennom pandemien: Hva har vi lært?

Nedenfor presenteres noen indikatorer om barn og unge i kommunen:

- «Andelen barn som bor i husholdninger med vedvarende lav inntekt, er ikke signifikant forskjellig fra landet som helhet. Vedvarende lav husholdningsinntekt vil si at den gjennomsnittlige inntekten i en treårsperiode er under 60 prosent av median husholdningsinntekt i Norge.»
- Andelen barn i familier som har mottatt sosialhjelp minst én gang i løpet av året er ikke signifikant forskjellig fra landsnivået. Barn av sosialhjelpsmottakere antas å være en potensielt utsatt gruppe, både økonomisk og sosialt.
- Når det gjelder statistikk i forhold til andelen ungdomsskoleelever som oppgir at de er fornøyde med lokalmiljøet og andelen ungdomsskoleelever som oppgir at de har høy tilfredshet med livet så vises ikke tallene, fordi det er for lite statistikkgrunnlag til at tallene kan offentliggjøres.

Når det gjelder antall elever som er plaget av psykiske vansker, ligger Dovre kommune etter pandemien langt under gjennomsnittet for Innlandet og for Norge, se hele Oppvekstprofilen.

Ungdom i Dovre skårer veldig høyt på grunnskolepoeng og gjennomføringsgrad i videregående opplæring. Det samme gjelder antall fagutdannede som arbeider i barnehagene.

Av funn som skiller seg negativt ut for Dovre, vil vi trekke fram følgende:

- Det er en stor andel unge som er overvektige ut fra BMI modellen
- Andel unge som trener mindre enn 1 gang pr uke ligger langt under gjennomsnittet

Fritidstilbud

Ungdataundersøkelsen for ungdomsskoleelever 2022 viser at kun 15 prosent synes tilbudet av lokaler for å treffe andre unge på fritiden er bra. Gjennomsnittet for andre lite sentrale kommuner i Norge er 49 prosent.

Tallet understøttes av svarene på spørsmålet om hvorvidt de har vært i en fritidsklubb siste måned, hvor 6 prosent svarer ja mot 44 prosent i snitt i andre lite sentrale kommuner.

Ensomhet

11 prosent av ungdomsskoleelevene har vært «veldig mye plaget av følelsen av å være ensom siste uke». 8 prosent av guttene og 10 prosent av jentene på 5.–7. trinn føler seg «ofte/veldig ofte» ensomme. 12 prosent av videregåendeelevene har vært veldig mye plaget av følelsen av å være ensom siste uke. Svarprosenten for ensomhet skiller seg ikke fra landet som helhet, men allikevel vurderer vi det som et for høyt tall når vi vet hvor smertefullt og negativt for livskvaliteten det er å føle seg ensom.

Bruk av alkohol, røyk og snus

Prosentandelen ungdomsskoleelever som bruker alkohol, røyk og snus er jevnt over høyere enn i andre kommuner – både når det sammenliknes med andre lite sentrale kommuner og landet som helhet. Ungdata viser at 26 prosent av ungdomsskoleelevene har vært beruset på alkohol siste år (mot 12–16 prosent i snitt i resten av landet).

Når det gjelder narkotikabruk og tilbud om å kjøpe hasj eller marihuana skiller ikke Dovre kommune seg vesentlig fra de andre utvalgene.

Elevundersøkelsen 2022, som gjennomføres fra 5. klasse til og med siste året på videregående skole, viser følgende hovedpunkter. (NB! Dette er generelle tall for Norge)

- De fleste elevene rapporterer om et godt læringsmiljø med høy trivsel, støtte fra lærerne, faglig utfordring og mestring.
- Andelen elever som opplever mobbing øker på alle trinn sammenlignet med i fjor. Økningen på 10. trinn og Vg1 skjer etter flere år med avtagende mobbing, mens andelen som opplever mobbing på 7. trinn har økt siden 2018.
- Elevenes motivasjon for skole går ned på 7. og 10. trinn.

Forventninger om arbeidsledighet

21 prosent av ungdomsskoleelevene tror de noen gang vil bli arbeidsledig, mot gjennomsnittlig 16 prosent i sammenlignbare kommuner. Arbeidsledighet er en kilde til utenforskap, og er en risikofaktor for både psykisk og fysisk uhelse. Uhelse - endre til helse?

Mobbing

På grunn av lave elevtall er det ikke offentliggjort spesifikke resultater fra Dovre kommune. Imidlertid kan vi se tilsvarende utfordringer i Ungdata-resultatene for 5.–7. klasse fra 2021, hvor andelen barn som har opplevd negative hendelser på nett eller mobilen de siste månedene er jevnt over høyere enn for resten av landet. 12 prosent har opplevd å bli stengt ute, plaget eller truet av andre barn på skolen eller i fritida de siste månedene, mot 9 prosent på landsbasis. 7 prosent av ungdomsskoleelevene sier de har blitt mobbet sist uke. For ungdomsskoleelevene skiller ikke tallet seg fra landet som helhet.

4.3 Tiltak, skisserte utfordringer

Måltider i skole og barnehage

Ut fra funn i undersøkelsen og ut fra erfaringer i det tverrfaglige samarbeidet med barn og unge i Dovre, kan vi slå fast at gode og sunne måltider i barnehagene og skolene er av betydning for generell trivsel. I tillegg har det betydning for læringsutbytte, humør og trivsel gjennom en lang barnehage-, skole- og SFO-dag.

- Hvordan barnehager, skoler og SFO kan stimulere og legge til rette for bedre matsituasjoner/måltider og riktig kosthold vil det bli arbeidet videre med.

Leik

Nyere forskning viser at det er viktig å legge vekt på den uorganiserte, frie leken for å skape robuste barn og ungdommer. Barn som leker, gjør det ikke for å nå mål eller bestemte resultater – leken er spontan og egenmotivert. Men selv om barn er lykkelig uvitende om det, handler leken dypere sett om å lære og mestre noe som er av stor betydning for dem i deres liv.

Gjennom lek lærer både dyr og mennesker å mestre oppgaver og videreutvikle evner de har bruk for som voksne. Utviklingspsykologien har nettopp vært opptatt av at egenmotivert frilek i seg selv er en aktivitet som medfører allsidig læring. (Charlotte Lunde og Per Brodal i boka «Lek og læring i et nevroperspektiv»).

- Hvordan kan barnehagen legge til rette for at voksenstyrte læringssituasjoner ikke går på bekostning av barna sin frie og uorganiserte leik?
- Hvordan kan skolen legge til rette for mer tid til læring gjennom leik?

Sosial kompetanse

Sosial kompetanse består av et sett ferdigheter som naturlig inngår i en helhet i barnas samspill, for eksempel selvfølelse, empati, prososial atferd, selvhevdelse og selvkontroll.

Sosial kompetanse handler om å danne vennskap og nettverk, som igjen styrker barnets psykiske helse og som de tar med seg inn i ungdomsårene og i voksen alder. Mangel på sosial kompetanse vil kunne føre til utestengelse, nederlag og konflikter.

- Hvordan kan barnehage og skole legge til rette for at barn får øvd på sosiale ferdigheter som styrker selvfølelse, empati, prososial atferd, selvhevdelse og selvkontroll, og som forebygger psykiske utfordringer, atferdsvansker, ensomhet, utenforskap, mobbing og konflikter.

Fysisk aktivitet og trening

Fysisk aktivitet og trening er av stor betydning for barn utvikling. Motorisk utvikling har positiv betydning for læring. Når mange unge ikke trener regelmessig, så har dette noe å si for kroppen, for velvære og for det sosiale.

- Hvordan kan barnehager, skoler og SFO stimulere til at gleden ved aktivitet opprettholdes og legge til rette for økt fysisk aktivitet gjennom dagene?
- Hvordan kan kommunen i samarbeid med frivillige lag og organisasjoner stimulere til økt grad av trening for barn og unge?

Fritidstilbud

Gjennom høsten 2022 har fritidsmulighetene for barn og unge økt i Dovre, gjennom åpning av «Spillsenteret» og delvis åpen fritidsklubb.

- Hvordan kan tilbud og muligheter utvides ytterligere og settes i gode system for drift?

Mobbing og ensomhet

Tallene fra Ung Data 2021 viser at mange barn og unge i Dovre opplever ensomhet og mobbing. Dette er samme situasjon som i de fleste andre kommuner, men for hvert eneste barn som opplever ensomhet eller mobbing, er det like smertefullt, og i strid med faktorene som støtter opp om å utvikle barn og unge til å bli trygge, gode voksne.

- Et tiltak som allerede er planlagt er at Marco Elsafadi, med spisskompetanse på lagbygging i klasser og grupper og relasjoner, vil gå inn som en veileder for ledere innen oppvekstsektoren fra august 2023 og ot drøyt år framover i tid. Han vil holde foredrag for foreldrene i barnehager og skoler, for frivillige lag og foreninger, for ansatte i barnehager og skoler og for politikere fra høsten–23. Dette vil følges opp i miljøene for barn og unge gjennom barnehage- og skoleåret 2023/2024.
- Oppvekstmiljøene der barn oppholder seg mest vil i samarbeid med andre kommunale tjenester arbeide videre med ytterligere tiltak

Endre til «et»

Bruk av rusmidler og alkohol og tobakk

Tallene er høyere enn landsgjennomsnittet for bruk av alkohol, snus og tobakk.

- Det bør jobbes videre sammen med ungdom og foreldregruppa for å se nærmere på disse spørsmålene.

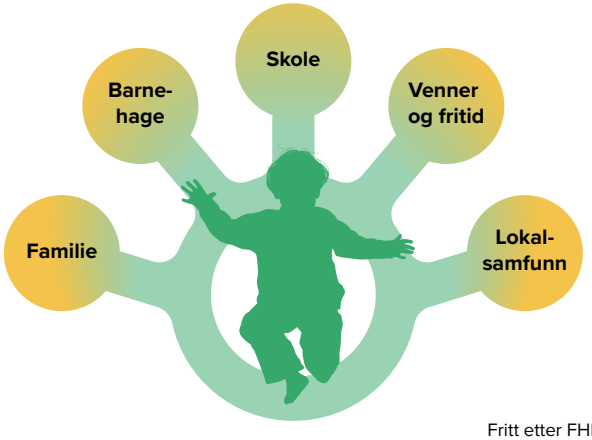
5. Oppgaver, ansvar og samarbeid i det helhetlige tjenestetilbudet

5.1 Trygt og godt oppvekstmiljø i kommunen

Barn og unges helse og livskvalitet dannes i samspill med andre barn og voksne. Dette samspillet foregår i de ulike miljøene som barn og unge er en del av. Unge som opplever støtte fra foreldre, lærere og medelever har mindre helseplager og er mer tilfredse med livet enn andre ungdommer.

Barn og unges helse og livskvalitet dannes i samspill med andre barn og voksne. Dette samspillet foregår i de ulike miljøene som barn og unge er en del av.

Unge som opplever støtte fra foreldre, lærere og medelever har mindre helseplager og er mer tilfredse med livet enn andre ungdommer.

Fritt etter FHI.

Familien

Familien danner grunnlaget for barns livskvalitet og psykiske helse. I en trygg familie får barna omsorg og kjenner tillit, noe som er viktig når de senere i livet skal skape gode relasjoner til andre mennesker.

Familieøkonomien har mye å si for barnas oppvekst. I planarbeidet er det viktig at kommunen er spesielt oppmerksom på lavinntektsfamilier og andre utsatte familier. Økonomiske bekymringer kan begrense tid og energi som foreldrene kan bruke på aktiviteter med barna.

Økonomiske problemer kan også føre til stress i hjemmemiljøet og dermed påvirke foreldres egen psykiske helse, foreldreferdigheter og oppdragerstil. Sammenliknet med andre barn har barn i familier med lav inntekt oftere psykiske og fysiske helseplager.

Årlig opplever om lag 20 000 barn og unge at foreldrene deres skilles eller tar ut separasjon. I tillegg er det mange samboende foreldre som går fra hverandre. Skilsmisse og samlivsbrudd er ikke nødvendigvis et problem i seg selv. Konflikter og dårlig samspill i familien kan derimot være skadelig, særlig dersom konfliktene er langvarige og intense, eller at barnet involveres i konflikten.

Forebyggingstiltak som tar sikte på å styrke foreldrerollen kan ha positiv effekt på barnas psykiske helse og livskvalitet. Det finnes en rekke tiltak for å støtte foreldre; både praktisk støtte og ulike typer foreldreveiledning. Her har helsestasjonene en viktig rolle.

Venner og fritid

Med økende alder får venner og skolen stadig større betydning. Vennskap er en kilde til sosial og følelsesmessig støtte. Gode vennskap kan fremme god psykisk helse og livskvalitet og beskytte mot negative virkninger av mobbing og utestenging. Dersom det i lokalsamfunnet er gode og rimelige fritidstilbud og møteplasser for barn og unge, kan dette være med på å fremme gode relasjoner mellom ungdommene og hindre at noen blir stående utenfor.

Sosiale medier er i dag en viktig arena for barn og unge. Sosiale medier kan gjøre det lettere å ha kontakt med venner, finne nye venner og følge med på hva som skjer i lokalmiljøet og ute i verden. Noen bruker imidlertid så mye tid på sosiale medier at det går utover søvn, skole og venner (FHI, 2018a, FHI, 2018b).

Flere kommuner har gode erfaringer med å opprette egne møteplasser for ungdommer som bruker så mye tid på dataspill at det går utover søvn, skole eller andre fritidsaktiviteter. Slike møteplasser kan hjelpe ungdommer tilbake til skole og jobb.

Skole og barnehage

Skolen er en arena for faglig og sosial utvikling. Barn og unge har rett til et trygt og godt skolemiljø (**Opplæringsloven kap.9 A**). De aller fleste trives på skolen, men noen mistrives og står i fare for å falle fra. Det å oppleve skolemiljøet som belastende eller stressende kan føre til psykiske plager og dårlige forutsetninger for læring.

Å lære elevene strategier for problemløsning, samarbeid og kommunikasjon kan styrke barn og unges selvoppfatning, øke sjansene for at de opplever mestring og bedre muligheten for læring, i tillegg til å forebygge angst og depresjon (FHI, 2018a).

Gode barnehager kan bidra til at barna mestrer skolen bedre og bidra til utjevning av sosiale forskjeller. Særlig for barn fra familier med lav sosioøkonomisk status, kan barnehagen ha stor betydning for språkutvikling og psykisk helse.

Barnehage, SFO og skole er viktig arenaer i lokalsamfunnet som kan fremme trygge relasjoner mellom foreldre, og styrke og øke foreldrenes nettverk.

Leikens betydning for barn og unges utvikling bør også løftes fram. Da 6 års reformen ble innført, skulle barnehagens pedagogikk prege 1. trinn og småtrinnene. I mange skoler har dette fått en liten plass.

Endre til «lekens»

For en sunn og god utvikling av fysisk og psykisk helse bør leikens plass i barndommen fortsatt prioriteres, se **«lekens betydning»**.

Mobbing

Barn og unge som opplever mobbing har betydelig økt risiko for å få psykiske problemer, søvnvansker og kroppslige plager som hodepine og magesmerter.

Et viktig forebyggende tiltak er å arbeide med fellsskapende didaktikk som utgangspunkt for et trygt og godt skolemiljø. Ved å sette «fellesskapende» sammen med «didaktikk» (undervisningslære), rettes fokuset mot hvordan mål, metoder og innhold kan samle elevene om undervisningen og det som skaper fellesskapet i klassen (Helle Raabøl Hansen).

Når det gjelder digital mobbing, er det flere grunner til å være bekymret for konsekvensene: Det er vanskeligere å skjerme seg fra digital mobbing enn fra annen mobbing. Anonymiteten gjør at naturlige grenser for hvordan man oppfører seg mot andre, opphører.

For den som blir mobbet er det vanskelig å stoppe eller begrense spredningen av digitalt innhold, og dette gjør situasjonen mer uforutsigbar og skremmende. Mobbingen kan nå ut til et stort publikum, noe som gjør at den som blir mobbet kan kjenne seg utrygg i alle sosiale situasjoner.

Lokalsamfunn

Å vokse opp i et nabolag og lokalsamfunn preget av fellesskap, sosial samhandling og varierte fritidsaktiviteter fremmer trivsel og helse blant barn og unge.

I arealplanleggingen kan kommunen legge til rette for trygge og aktivitetsfremmende omgivelser der barn og unge får varierte muligheter for sosialt samvær, og for å leke og utfolde seg sammen med andre.

Fritidstilbud som utformes på en slik måte at de er tilgjengelige for alle, kan bidra til å utjevne sosiale forskjeller. For unge med mindre nettverk og for flyktninger og unge utenfor skole og arbeidsliv, kan slike tiltak bidra til å styrke tilhørigheten til lokalmiljøet. Gang- og sykkelveier og kollektivtransport kan gjøre det lettere og tryggere for barn og unge å treffes på fritiden.

Det at barn og unge deltar aktivt i planleggingen sammen med voksne, for eksempel gjennom ungdomsråd, er viktig for å lykkes med utviklingen av gode lokalsamfunn. Når barn og unge deltar, skaper det engasjement og ansvarsfølelse, og tiltakene treffer ungdommenes behov bedre.

(kilde: Folkehelseinstituttet)

5.2 Felles grunnlag for arbeid med barn og unge

- Alle som jobber med barn og unge skal møte dem med trygghet, kjærlighet og forståelse.
- Alle som jobber i og for Dovre kommune skal bidra til å skape gode relasjoner mellom mennesker.
- I all samhandling er psykologisk trygghet et mål og en forutsetning.
  - Psykologisk trygghet:
    - en felles opplevelse av at det oppleves trygt å si åpent og direkte hva en mener
    - være uenige
    - vise sårbarhet, usikkerhet og be om hjelp
- Alle ansatte i Dovre.

Dette er grunnlaget for alt arbeid i alle tjenester, og videreføres inn i arbeidet framover med tidlig innsats og forebygging.

5.3 Ansvarsfordeling mellom etater og tjenester

Barnehage og skole har sine egne planer for hvordan hvert enkelt barn/unge skal utvikle seg og styrke personlige egenskaper og ulik lærdom.

I perioden 2019–2022 har Dovre kommune deltatt i et forskningsprosjekt der fem ulike kommuner har prøvd ut modeller for å styrke barns inkludering. Med inkludering menes at hvert enkelt barn i barnegruppa skal oppleve trygghet, mestring og tilhørighet.

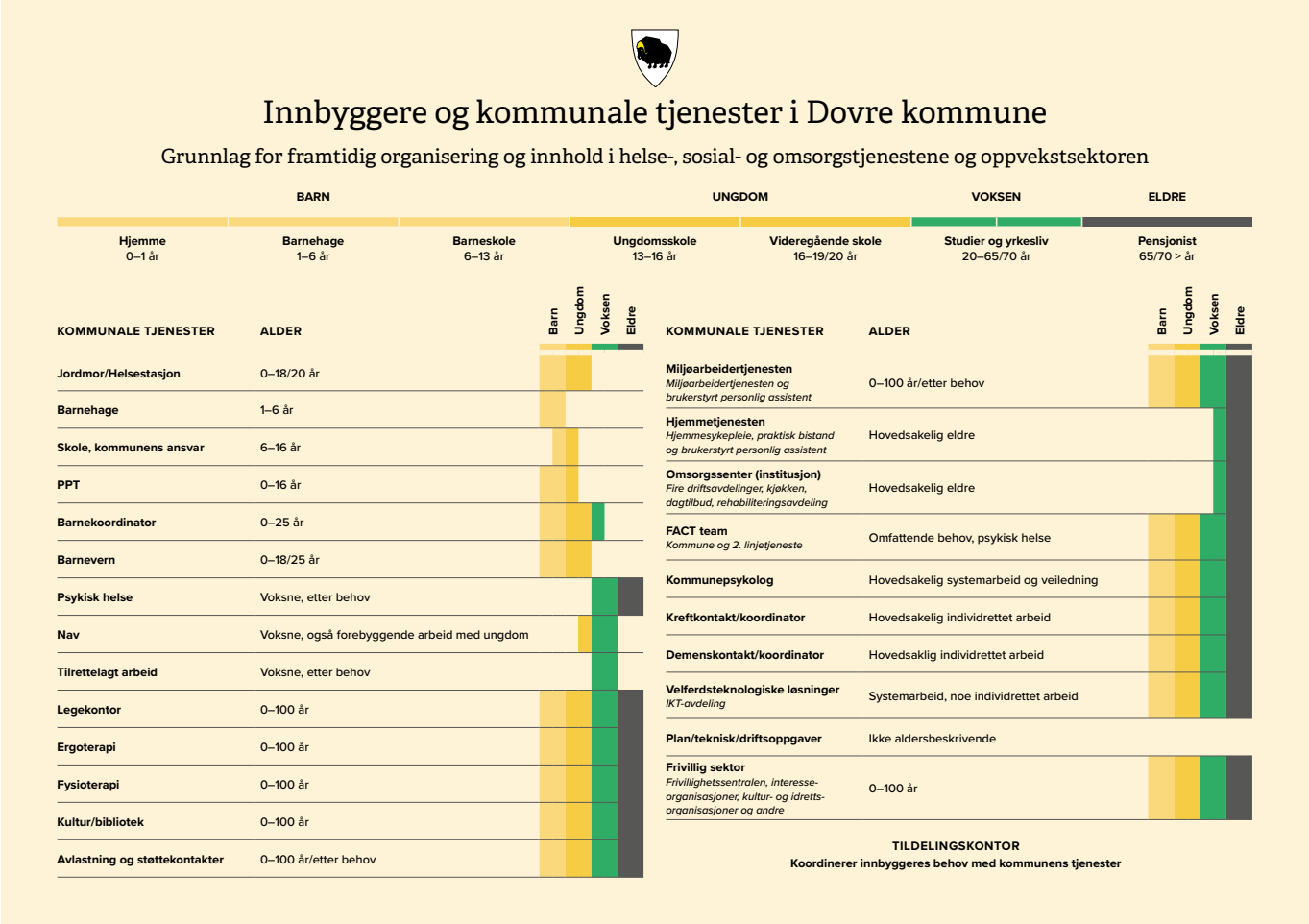
Dette arbeidet brukes framover og har vært sett på som et godt forarbeid til oppvekstreformen.

Det er mange ulike tjenester i en kommune som arbeider med barn og unge. Alle kommunale tjenester må samarbeide for å bidra til at hvert enkelt barn får så god oppvekst og styrkes til voksenlivet.

Dovre kommune arbeider med å utvikle en modell som tar i bruk kommunens samlede kompetanse, og som har en oversikt over ulike samarbeidspartnere som har relevant kompetanse for de utfordringene som skal løses.

Som utgangspunkt for videre arbeid har Dovre kommune utarbeidet denne modellen, som skal brukes for å videreutvikle det tverrfaglige samarbeidet om nødvendig oppfølging av barn og unge.

Som vedlegg ligger en oversikt med en kort beskrivelse av de ulike kommunale tjenestene og de viktigste eksterne samarbeidstjenestene. (Vedlegg 1)

Oversikt over ulike kommunale tilbud og tjenester og hvilke aldersgrupper de betjener. Tiltak og tjenester for barn og unge kan ha nytte av en ytterligere samhandling om oppgavene overfor barn og unge.

5.4 Organisering av oppgaveløsning

Det er i dag etablert en rekke tverrfaglige samarbeidsordninger for at de ulike tjenestene skal få en felles innsikt og utvikle felles kunnskap og tilnærming til hvordan kommunen samlet sett kan styrke barn/unge og familier når det er behov for det.

Vi vil her nevne:

- Faste samarbeidsmøter mellom helse- og omsorgssjef og oppvekstsjef
- Ressursforum
- Ressursteam
- Valgt modell for å utvikle samarbeidet i framtiden er «BTS – Bedre tverrfaglig samarbeid»

5.5 Samarbeid mellom ulike etater og tjenester

Ressursforum er et tverrfaglig samarbeid mellom ledere, og skal arbeide på systemnivå. Det gjennomføres felles kompetansehevende tiltak og sikre utarbeidelse av rutiner og avtaler for tverrfaglig samarbeid.

Ressursteam skal bidra til at de som opplever behov for en avklaring på hvilken instans som skal følge opp en situasjon, eller drøfte tverrfaglig noe som ikke kan løses innen en tjeneste. Teamet har fast møtetid annenhver uke.

Faste medlemmer i ressursteam er:

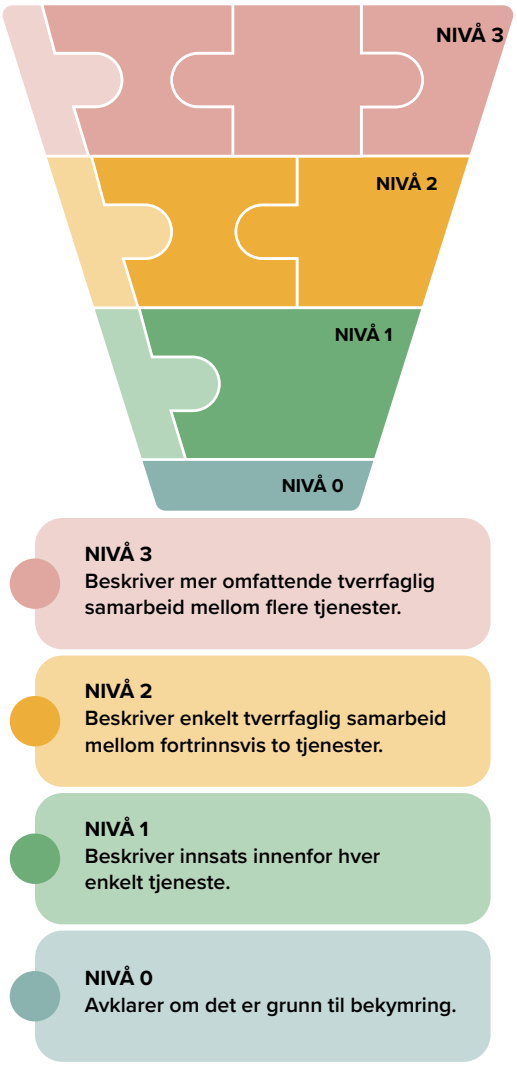
- Foreldrene (Barnet/ungdommen)
- Representant fra barnehagen/skolen der barnet/ungdommen går
- Helsestasjon
- Barnevern
- PPT
- Kommunepsykolog
- Barnekoordinator

5.6 BTS – Bedre Tverrfaglig Samarbeid

Les mer om BTS her: www.forebygging.no/BTI

For å fange opp barn som barn som bekymrer finnes det ulike systemer som er utviklet og utprøvd i flere kommuner. Dovre kommune har valgt å starte innføring av samarbeidsmodellen BTS – Bedre Tverrfaglig Samarbeid.

BTS er en samhandlingsmodell for tjenester som møter gravide, barn, unge og foreldre det er knyttet undring eller bekymring til. Hensikten med BTS-modellen er å kvalitetssikre helhetlig og koordinert innsats uten at det blir brudd i oppfølgingen.

Modellen viser prinsippene i hvordan den enkelte tjeneste har ansvar for å handle hvis det oppstår bekymring rundt et barn, og hvordan samarbeid med andre etableres ved behov.

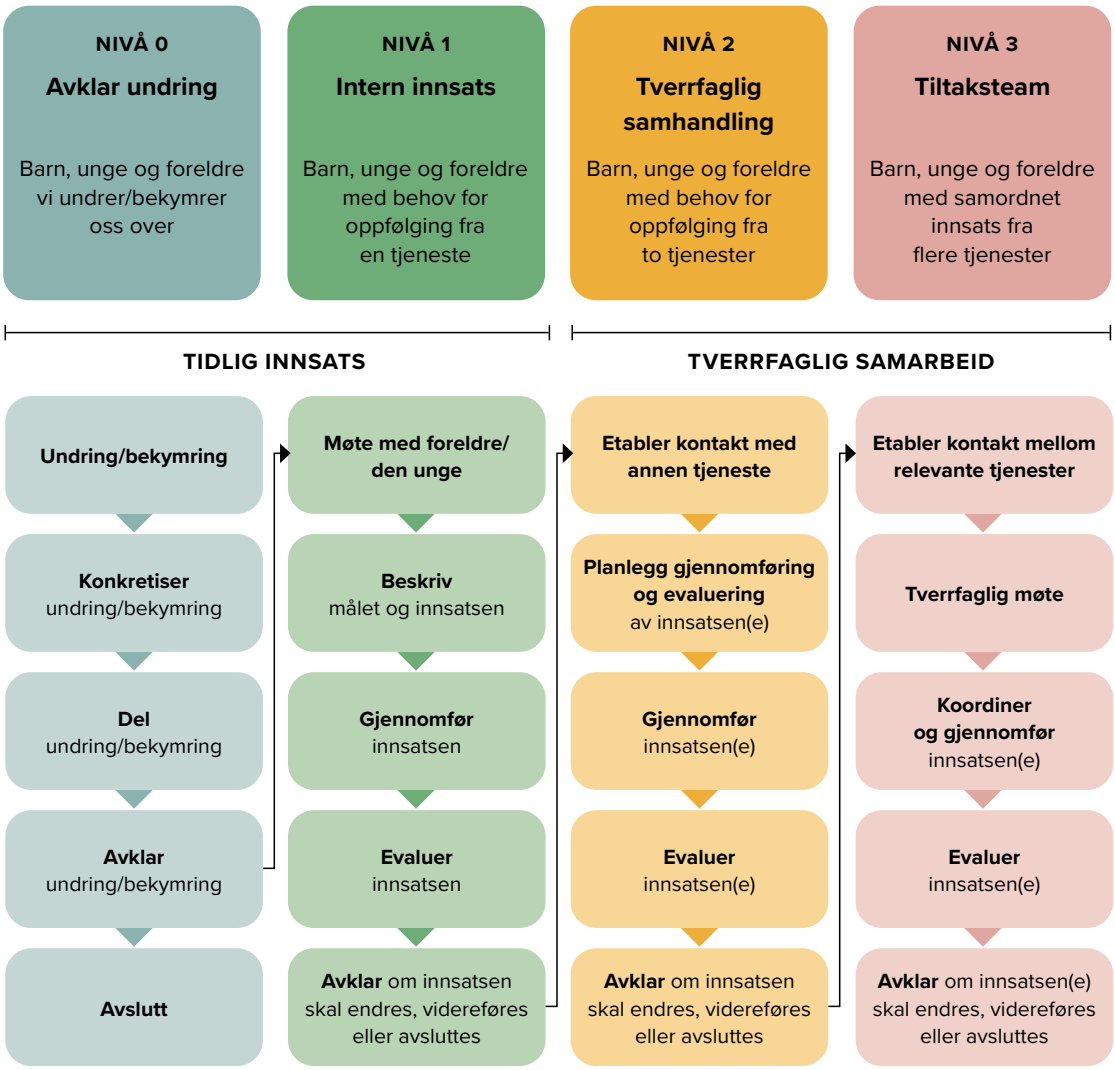
BTS bidrar til tidlig innsats, samordning og medvirkning. Modellen gir en oversikt over handlingsforløp, og kan bidra til å rette opp svikt i samhandling mellom tjenester både på lokalt, regionalt og statlig nivå.

Modellen vil også bidra til at omsorgssvikt og alvorlige atferdsproblemer blir avdekt tidlig og at tiltak blir iverksatt. Modellen vil i tillegg beskrive samarbeid og rutiner både på systemnivå og individnivå.

Det er et mål å sikre gode oppvekstsvilkår for alle barn og unge. Forskning og erfaring tilsier at utsatte barn og unge ikke fanges opp tidlig nok, ikke får den hjelpen de har behov for og at dårlig samhandling bidrar til brudd i oppfølgingen.

Ved å innføre BTS bidrar det til at målgruppen får nødvendig og samordnet hjelp så tidlig som mulig for å unngå skjevutvikling og redusere skade, og at brukerne blir involvert i hele prosessen, så langt det er hensiktsmessig.

BTS bidrar til en bevisstgjøring og en ansvarliggjøring av ansatte som arbeider med barn, unge og familier.

Her konkretiseres arbeidsprosessene i BTI-modellen. Modellen støtter opp om aktivitetsplikten som allerede gjelder i barnehage og skole, og beskriver det tverrfaglige samarbeidet som skal styrkes i kommunene.

5.7 Foreldrestøtte

Les mer om foreldrestøtte på: **bufdir.no**, temaside for foreldrestøtte i kommunen.

For å kunne legge til rette, støtte og følge opp foreldre som opplever utfordringer i foreldrerollen er det viktig å være bevisst på hvordan vi bygger det offentlige foreldrestøtte-tilbudet – foreldre skal få rett hjelp og støtte etter behov.

Ansatte på helsestasjon, i barnehage, i skole og andre offentlige tjenester skal hjelpe og støtte foreldre som trenger det til å bli trygge foreldre for sine barn. Ansatte skal møte barn og foreldre med forståelse og empati – og vi skal gi barn og foreldre trygghet med bakgrunn i vår kunnskap, kompetanse og erfaring

Foreldrestøtte foregår på mange arenaer. Foreldrestøtte kan skje i nærmiljøet, på helsestasjonen, skole, barnehage, gjennom frivillige organisasjoner og i det øvrige kommunale og statlige hjelpetilbudet.

Kommunen har det overordnede ansvaret for at det finnes tilgjengelige foreldrestøttetiltak på alle forebyggingsnivåer og sikre samarbeid mellom ulike aktører. Kommunen må lage systemer, strukturer og rutiner som ivaretar alt dette.

5.8 Aktivitetsplikt – skole og barnehage

Endre til: «jf. opplærings-loven» (se lenger ned på siden)

Alle elever har rett til et trygt og godt skolemiljø som fremmer helse, trivsel og læring. For å sikre elevene denne retten, har skolen en aktivitetsplikt etter oppll. § 9 A-4. Formålet med aktivitetsplikten er å sikre at skolene handler raskt og riktig når en elev ikke har det trygt og godt på skolen.

Skolens aktivitetsplikt er delt i fem delplikter. Alle som arbeider på skolen har plikt til å følge med, gripe inn og varsle hvis de får mistanke om eller kjennskap til at en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø. Skolen har plikt til å undersøke og sette inn egnede tiltak som sørger for at eleven får et trygt og godt skolemiljø.

Aktivitetsplikten innebærer også at skolen skal sørge for elevenes medvirkning. Dette gjøres ved at involverte elever blir hørt og at barnets beste skal være et grunnleggende hensyn i skolens arbeid. Skolen må ta hensyn til barnets beste i alle vurderinger og handlinger for å oppfylle aktivitetsplikten.

Det er en skjerpet aktivitetsplikt i saker der ansatte krenker elever, jf. opplæringsloven § 9 A-5. Dersom en som arbeider på skolen får mistanke om eller kjennskap til at en annen som arbeider på skolen utsetter en elev for krenkelser som mobbing, vold, diskriminering eller trakassering, skal vedkommende straks varsle rektor. Hvis det er en i ledelsen som står bak krenkelsen, skal skoleeier varsles direkte av den som fikk mistanke om eller kjennskap til krenkelsen.

(Utdanningsdirektoratet)

Barnehageloven krever at barnehagene jobber systematisk for å forebygge utestengning og mobbing, og at de skaper et godt miljø der barna trives og er sosialt inkludert. Det skal sikre at alle barn, uavhengig av hvilken barnehage de går i, får hjelp av voksne til å ta godt vare på hverandre.

Aktivitetsplikten krever at barnehagen følger med på hvordan barna har det, og undersøker og setter inn tiltak når personalet har mistanke om at ett eller flere barn ikke har det bra i barnehagen. Barnehagen får plikt til å undersøke saken når foreldre sier ifra, selv om de som jobber i barnehagen er av en annen oppfatning. Det skal lages en skriftlig plan for hvordan barnehagen skal følge opp barnet og gruppen.

Det innføres også en skjerpet aktivitetsplikt ved mistanke om at personalet krenker barn.

Alle som arbeider i barnehagen får plikt til å melde fra til barnehagens styrer dersom de får mistanke om, eller kjennskap til, at et barn ikke har det trygt og godt i barne-hagen. Styrer er ansvarlig for at barnehagen håndterer og følger opp meldingene på en ansvarlig måte.

(Regjeringen.no)

5.9 Oppsummering

Vi har beskrevet hovedprinsipper og grunnlaget for hvordan Dovre kommune skal jobbe med Oppvekstreformen. I tillegg er det viktig å nevne følgende arbeid som er i gang og som videreføres eller som er besluttet å sette i gang:

- I skolene i Dovre jobbes det systematisk med at elevene skal ha et trygt og godt skolemiljø. Det skal arbeides videre med resultater som kommunen bør forbedre fra elevundersøkelsen og oppvekstprofilen, og konkrete opplegg er i gang for å videreutvikle relasjonskompetanse, samarbeidslæring og elevmedvirkning.
- Vi har kompetanse på COS Skole, et veiledningsverktøy bygget på tilknytningsteori og forskning. Dette arbeides det med i personalet på skolene.

endre til:
«COS P-veiledere»?

- Det er utdannet COS-p veiledere i barnehage
- Dovre barneskoleskole har blitt trivselslederskole i år - flere elever blir kurset og blir trivselsledere som bidrar til et bedre samhold, inkludering og et tryggere skolemiljø, gjennom organisert aktivitet i friminutt.
- Systematisk arbeid med å videreutvikle kvalitet og kompetanse er viktig for at tilbudet til barn og unge skal bli best mulig. Vi samarbeider med Høyskolen i Innlandet på kompetanse-utvikling og har årlig lærere som tar videreutdanning gjennom Utdanningsdirektoratet sin strategi Kompetanse for kvalitet.
- I barnehagene er det de siste årene arbeidet med Inkluderende barnehage og skolemiljø, der Pilot «Inkluderende praksis i barnehage, skole og SFO» har vært sentral.
- Personalet har vært sentrale i jobben sin med å bli gode sensitive voksne – et kontinuerlig arbeid i barnehagene. Der vil barnehagene og skolene fortsette å jobbe med den autoritative voksenrollen og de ansattes deltagelse i leken (barnehage).
- Fra høsten 2023 vil skoler og barnehager ha – som en del av vårt utviklingsarbeid – satsing på Kompetanseløftet for spesialpedagogikk og inkluderende praksis sammen med Høgskolen i Innlandet. Gjennom dette arbeidet skal kompetansen til de ansatte og det øvrige laget rundt barna styrkes slik at de samlet kan bidra til et inkluderende, likeverdig og inkluderende tilbud for alle.
- Dovre kommune vil lage årlige handlingsplaner for framdriften i arbeidet. Plan for 2023 er vedlagt. (vedlegg 4)
- Innføring av BTS (samhandlingsmodellen) er starten på et viktig og grunnleggende arbeid for å utvikle et helhetlig tjenestetilbud. Gjennom utviklingen av BTS vil de konkrete avklaringene som trengs mellom etater og tjenester komme på plass.
- Innføring av felles samhandlingsverktøy som vil bidra til enklere tverrfaglig samhandling i kommunen og legge til rette for god brukermedvirkning.

Tjenester med ansvar for barn og unge

KOMMUNALE TJENESTER

Videre følger en oppsummering av ansvar og hoved-oppgaver til valgte organer og de enkelte tjenestene i Dovre kommune. Foreldre har foreldreansvaret for sine barn og unge, og foreldre er den viktigste ressursen for sine barn. Dovre kommune skal bistå foreldre, bidra og legge til rette for at deres barn får gode liv.

Ungdomsrådet

Medvirkning- og høringsorgan som skal bidra til medbestemmelse for barn og unge.

Foreldrerådets arbeidsutvalg (FAU)

Foreldrerådet skal fremme fellesinteressene til foreldrene og medvirke til at elever og foreldre tar aktivt del i arbeidet for å skape godt skolemiljø. Foreldrerådet skal arbeide for å skape godt samhold mellom heimen og skolen, legge til rette for trivsel og positiv utvikling hos elevene og skape kontakt mellom skolen og lokalsamfunnet.

Oppvekst-, kultur og omsorgsutvalg (OKO)

- Utvalget skal behandle saker innenfor sitt ansvars-område og avgi uttalelser i saker som berører utvalgets saksområde der saken skal behandles av formannskap/ kommunestyre.
- Utvalget kan arbeide med/bestille sak/utredninger innenfor sitt myndighetsområde.
- Saker som har budsjettmessige konsekvenser fremmes til formannskapet, som innstiller til kommunestyret.
- Utvalget kan behandle og fatte vedtak i saker som blir tillagt utvalget av kommunestyret.

Ansvarsområde:

- Grunnskole
- Voksenopplæring, flykningetjeneste og integrering
- Fjellskole
- Barnehage
- Bibliotek
- Kultur
- Fritid
- Idrett
- Helse- og rehabilitering
- Pleie- og omsorg

Endre til:
«flykningstjeneste» ?

- Folkehelse
- Lag og foreninger
- Frivillighet

https://www.dovre.kommune.no/_f/p4/ia3db67a2-2be5-464b-b4b3-71bd3a-0e64b4/1-politisk-del-regl-2020.pdf

EKSTERNE SAMARBEIDSPARTNERE

Barnehagene

Alle barn som er fylt ett år til og med november det året de søker, har rett på plass i barnehagen.

Barnehagen skal ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling. Den skal bidra til trivsel og glede i lek og læring, og være et utfordrende og trygt sted for fellesskap og vennskap.

Skolene

Skolene skal arbeide for at elevene utvikler kunnskap, ferdigheter og holdninger slik at de kan mestre livene sine og kan delta i arbeid og fellesskap i samfunnet.

Skolefritidsordning (SFO)

Opplæringsloven § 13–7 pålegger alle kommuner å ha et tilbud om skolefritidsordning (SFO) før og etter skoletid for 1.–4. trinn, og for barn med særskilte behov for 1.–7. trinn. Det er fastsatt få føringer for innholdet i SFO utover at det skal gi barna omsorg og tilsyn og legges til rette for lek, kultur- og fritidsaktiviteter og være tilpasset barnas og foreldrenes behov

Helsestasjon og jordmortjenesten

Helsestasjon og skolehelsetjenesten skal yte helsefremmende og forebyggende tjenester.

Tjenestene skal

- veilede foreldre hvordan de kan ivareta barnets helse – med fokus på viktighet av godt samspill, tilknytning og regulering av emosjoner.
- følge opp – eller sikre annen oppfølging – ved avdekking av fysiske, psykiske og rusrelaterte lidelser hos barn, unge og foreldre.

Jordmortjenesten skal bidra til en god og trygg svangerskapsomsorg for alle gravide.

Pedagogisk- psykologisk tjeneste (PPT)

Pedagogisk psykologisk tjeneste (PPT) er en lovpålagt tjeneste med hjemmel i Opplæringsloven og Barnehagelova.

I Nord-Gudbrandsdal er PPT en interkommunal tjeneste med 11,25 stillinger. PPT arbeider med barn og grupper fra 0 år ut grunnskolen samt voksenopplæring.

PPT arbeider på individnivå og systemnivå i førstelinjetjeneste. På individnivå kan det være utredning av enkeltbarn, samt videre henvising og samarbeid tverrfaglig.

På systemnivå kan det være fokus på læringsmiljø i ei gruppe, eller kurs og kompetanseheving for eksempel i ei personalgruppe.

PPT skal arbeide med alle barn på grønt, gult og rødt nivå. Det er tett samarbeid med barnehager og skoler, BUP, habiliteringstjenesten, Statped og andre. Med regelmessige samarbeidsdager i barnehager og skoler og deltakelse i ressursteam i hver kommune, gir det gode muligheter til å komme tidlig inn når ei utfordring oppstår eller blir oppdaga.

Barnevernstjenesten

Barnevernstjenesten skal sikre at barn og unge som lever under forhold som kan skade deres helse og utvikling, får nødvendig hjelp, omsorg og beskyttelse til rett tid. Tjenesten skal bidra til at barn og unge møtes med trygghet, kjærlighet og forståelse og at alle barn og unge får gode og trygge oppvekstsvilkår.

Rus og psykisk helsetjeneste (ROP-tjenesten)

Rus og psykisk helsetjeneste skal bidra til:

- økt mestring i hverdagen for innbyggere med psykiske plager og lidelser og deres pårørende
- forebygging av psykiske plager og lidelser
- bedre livskvalitet

Tjenesten følger primært opp voksne over 18 år med psykiske plager og lidelser – eller som står i risiko for å utvikle dette. Den tar også imot ungdom mellom 16 og 18 år der det forventes langvarig oppfølging eller der ungdommen spesielt ber om å få snakke med ansatt i psykisk helsetjeneste.

Miljøarbeidertjenesten (MAT)

Miljøarbeidertjenesten skal – gjennom målrettet miljøarbeid - bidra til god livskvalitet, mestring og trygghet for innbyggere i alle aldre med psykisk utviklingshemming eller autismespekterforstyrrelser.

Fastlege

Legetjenestene i Dovre kommune er en del av Helse- og rehabiliteringsavdelingen og holder til i helsehuset på Dombås. Legesenteret har totalt tre legehjemler i tillegg til LIS1. Det er til sammen 300 prosent merkantile ressurser bestående av helsesekretærer og sykepleiere.

Fysioterapitjenesten

Fysioterapitjenesten arbeider forebyggende i barnehage og skole med motorisk utvikling for å redusere risiko for funksjonsnedsettelser og utfordringer hos barn og unge. Samtidig arbeides det også med spesifikke tiltak inn mot barn og unge som står i fare for å utvikle og/eller allerede har utviklet slike funksjonsnedsettelser og utfordringer.

Fysioterapeutene har hovedkontor på Helsehuset på Dombås. I tillegg til poliklinisk virksomhet på Helsehuset tilbys også fysioterapi på Fredheim omsorgssenter, skoler og i barnehager, samt hjemme hos pasienten der dette er aktuelt.

Alle kan ta kontakt direkte med fysioterapitjenesten. Det er ikke nødvendig med henvisning fra fastlege, men ved nyoppståtte plager anbefales det likevel en undersøkelse hos lege før bestilling.

Fysioterapitjenesten kan bidra med:

- Individuelle undersøkelser, vurderinger og behandlinger
- Rehabilitering, habilitering og opptrening
- Veiledning til egentrening/tilpasset fysisk aktivitet
- Informasjon og rådgivning innen helse og aktivitet
- Gruppetrening
- Hverdagsrehabilitering med tidsavgrenset og intensiv opptrening i eget hjem

Ergoterapitjenesten

Ergoterapi skal bidra til deltakelse i aktiviteter og mestring av hverdagen. Innbyggere som trenger opptrening og tilrettelegging i hjem, på skole eller arbeidsplass kan få bistand gjennom ergoterapitjenesten.

Viktige områder for tjenesten er:

- Hverdagsrehabilitering
- Formidling av tekniske hjelpemidler
- Individuell opptrening/vedlikeholdstrening
- Arbeidsplasstilrettelegging
- Ansvar for kommunalt hjelpemiddellager

Ergoterapeuten er hjelpemiddelsentralens kontaktperson i kommunen – inkludert hørsels- og synskontakt.

Kommunepsykolog

Kommunepsykologen vil foreløpig ikke tilby kliniske tjenester, men heller bidra til å styrke og utvikle kommunene sine helsetjenester hovedsakelig på systemnivå.

Kommunepsykologen vil bidra til fag- og tjenesteutvikling gjennom veiledning av tjenesteytere og slik styrke kompetansen til behandlingsapparatene i kommunene.

Videre vil kommunepsykologen bidra til tjeneste- og kompetanseutvikling gjennom kursplanlegging, samt koordinering av gruppearbeid.

Barnekoordinator

Barnekoordinator skal bistå/hjelpe familier som har eller venter barn med alvorlig sykdom, skade eller nedsatt funksjonsevne, og som har behov for langvarige og sammensatte eller koordinerte helse- og omsorgstjenester og andre velferdstjenester.

Barnekoordinator har ansvar for kommunens utvikling av det tverrfaglige samarbeidet for å styrke oppvekstmiljøet for det enkelte barn/unge.

Tildelingskontoret

Tildelingsenheten fatter vedtak om kommunale helse- omsorgs- og rehabiliteringstjenester.

Hovedregelen er at det ikke skal fattes enkeltvedtak ved tildeling av kommunale helse- og omsorgstjenester. Unntaket gjelder ved avgjørelser om helsetjenester i hjemmet, personlig bistand, støttekontakt, plass i institusjon, pårørendestøtte og brukerstyrt personlig assistanse. Det fattes bare enkeltvedtak dersom tjenesten er forventet å vare mer enn 14 dager. For avgjørelser som krever enkeltvedtak stiller loven konkrete krav til saksbehandlingen.

NAV

NAV skal møte det enkelte mennesket med respekt, bidra til sosial og økonomisk trygghet og fremme overgang til arbeid og aktivitet. NAV skal bidra til hjelp til selvhjelp med sikte på at den enkelte skal kunne forsørge seg selv og klare seg selv best mulig til daglig. En annen viktig del er å bidra til at utsatte barn og unge, og deres familier får et helhetlig og samordnet tjenestetilbud.

Biblioteket

Biblioteket skal være med å utjevne sosiale og økonomiske ulikheter gjennom å stille bøker og andre medier gratis til disposisjon for alle. Biblioteket skal være en møteplass, kulturarena og gratis sted for opphold. Biblioteket skal være en uforpliktende arena for barn og unge, som en motvekt til et samfunn med stort forventningspress.

Kulturskolen

Kulturskolens hovedoppgave er å utvikle og ivareta kunstnerisk og kulturell kompetanse. Til grunn ligger et helhetlig syn på mennesket og ideen om at alle mennesker har formsans og uttrykksbehov som kan utvikles gjennom opplæring.

Kulturskolen er også en arena der barn og unge skaper gode relasjoner, opplever mestring og glede, og møter andre likesinnede. På denne måten legger kulturskolen til rette for inkludering og identitetsutvikling.

Frivillighetssentralen

Dovre Frivilligsentral Furukroken er en naturlig møteplass hvor du kan benytte deg av mange aktiviteter og frivillige.

Dovre Frivilligsentral Furukroken skal bidra til å styrke den frivillige innsatsen, og være et kontaktpunkt mellom de som ønsker å yte en frivillig innsats i nærmiljøet og de som ønsker å motta en slik innsats.

Furukroken er alles hus

Endret til undertittel - ok?

Dovre Frivilligsentral ligger på Furukroken på Dombås. Her skapes en naturlig møteplass for alle i bygda; alle aldersgrupper og kulturer, de som ønsker å hjelpe til og de som har behov for hjelp, de som vil delta i sosialt fellesskap og gjøre noe sammen med andre.

Plan, næring og driftsavdeling (PNU)

PNU har ansvar for kommunal planlegging og saksbehandling etter plan- og bygningsloven, inkludert kommuneplan, områderegulering, detaljreguleringsplaner og konkrete byggesaker. PNU skal påse og legge til rette for at barn og unge sine interesser blir ivaretatt.

Videre har tjenesten et ansvar for friluftsliv, inkludert etablering og merking/vedlikehold av utvalgte stier og løyper, samt tilrettelegging for bruk (bl.a. markedsføring).

Psykososialt kriseteam

Det er etablert et psykososialt kriseteam i kommunen som skal bistå ved brå og uforutsette hendelser der det ordinære tjenesteapparatet ikke strekker til.

Teamet skal blant annet gi psykososial støtte og omsorg ved kriser, ulykker og katastrofer. Kriseteamet trer i kraft i henhold til rutiner beskrevet i plan og prosedyrer for psykososial oppfølging ved kriser, katastrofer og ulykker.

Tverrfaglige samarbeidsarenaer

Ressursforum skal ha to faste møter i året (vår og høst) der følgende deltar fast:

- Oppvekstsjef og helse- og omsorgssjef (en av disse kaller inn til møtene)
- Rektorer skole og kulturskole.
- Styrere barnehager
- Leder barnevernstjenesten, NAV og PPT
- Jordmor og fagleder helsestasjon
- Rus og psykisk helsetjeneste, miljøarbeidertjenesten og Ergoterapitjenesten, fysioterapitjenesten
- Kommunepsykolog
- Barnekoordinator
- Tildelingskontor
- Helsestasjonslege eller kommuneoverlege
- Politikontakt

Andre tjenester inviteres ved behov.

Ressursteam skal være med å sørge for at barn og unge kan få rett hjelp så tidlig som mulig.

Teamet består av utvalgte fagpersoner som skal samarbeide med foreldre.

Når det er behov om å drøfte en situasjon eller utfordring i ressursteam, vil koordinator av ressursteam kalle inn de som skal delta.

Det er ønske om at foreldre er med på møtet, og eventuelt barnet/ungdommen. Dersom foreldre ikke kan eller vil være med, blir det innhenta samtykke fra foreldre før møtet.

For at ressursteam skal kunne vurdere en sak så bredt som mulig er det både pedagogisk, helsefaglig og barnefaglig kompetanse i gruppa.

EKSTERNE SAMARBEIDSPARTNERE

Det er mange eksterne samarbeidspartnere som har oppgaver rettet mot barn og unge. I dette vedlegget er bare de samarbeidspartnerne som følger opp barn og unge direkte nevnt.

FRIVILLIGE ORGANISASJONER

I Dovre er det en lang rekke frivillige organisasjoner som har stor betydning for barn og unge.

FAMILIEVERNKONTORET PÅ OTTA

Kontorets har som oppgave å gi hjelp til familier, par og enkeltpersoner som strir med eller ønsker å forebygge vansker knyttet til samliv og samspill. Tjenestene omfatter bl.a. rådgivning og samtaler der det foreligger vansker, konflikter eller kriser. Familievernkontoret driver også utadrettet virksomhet om familierelaterte tema. Dette kan bestå av veiledning, informasjon og undervisning rettet mot hjelpeapparatet og publikum.

TANNHELSETJENESTEN

Oppland fylkeskommune har ansvaret for den offentlige tannhelsetjenesten i fylket. Den største gruppen pasienter er barn mellom 0 og 18 år som får gratis tannbehandling.

INNLANDET POLITIDISTRIKT

Forebyggende arbeid rettet mot ungdom, foreldre og andre aktuelle samarbeidspartnere er et viktig område i politidistriktet.

SPESIALISTHELSETJENESTEN

Det er fritt sykehusvalg i Norge Komplett oversikt finnes på frittsykehusvalg.no.

Følgende avdelinger i sykehuset Innlandet er spesielt viktig for barn og unge i Nord-Gudbrandsdal:

- Barne- og ungdomspsykiatri (BUP) døgn
- BUP Oppland poliklinikk (spe- og småbarnsteam)
- Habiliteringstjenesten
- Barneavdelingen

GUDBRANDSDAL KRISESENTER

Gudbrandsdal Krisesenter er et tilbud til kvinner, menn og deres barn som har vært eller er utsatt for vold i nære relasjoner. Vold i nære relasjoner handler om at noen i din egen familie, eller mennesker som du har et nært forhold til utøver vold. Det kan være seg fysisk, psykisk, materiell, seksuell, økonomisk eller latent vold.

VEDLEGG 2

Lovgrunnlag for arbeid med barn og unge

www.lovdata.no

- Helse- og omsorgstjenesteloven
- Spesialisthelsetjenesteloven
- Psykisk helsevernloven
- Tannhelsetjenesteloven
- Pasient- og brukerrettighetsloven
- Barnevernsloven
- Barnehageloven
- Opplæringsloven
- Privatskoleloven
- Sosialtjenesteloven
- NAV-loven
- Krisesenterloven
- Familievernloven
- Integreringsloven

VEDLEGG 3

Andre kommunale planer

Planen må sees i sammenheng med annet planverk i kommunen som omfatter arbeid med barn og unge, blant annet følgende:

- Kommuneplan for Dovre
- Plan for overgangen barnehage-skole
- Kommunal plan for arbeidet med «Inkluderende barnehage- og skolemiljø»
- Plan for det flerkommunale arbeidet med god psykisk helse hos barn og unge – «Sei det!»
- Handlingsplan for psykososialt miljø i skolen
- Rus-politisk handlingsplan
- Fagplan for arbeid med psykisk helse og rus (voksne)
- Plan og prosedyrer for psykososial oppfølging ved kriser, katastrofer og ulykker
- Handlingsplan mot vold i nære relasjoner.
- Handlingsplan for forebygging og håndtering av hatkriminalitet, radikalisering og voldelig
- Ekstremisme
- Boligsosial plan
- Flyktningeplan

Handlingsplan for oppvekstreformen i Dovre

Handlingsplanen evalueres og revideres årlig.

Dato/innen	Hva skal gjøres?	Ansvar
01.03.2012	Søke tilskuddsmidler til foreldrestøttende tiltak	**Barnekoordinator**
01.01.2023	Utviklingsarbeid i barnehagene – voksenrolla i leik iverksettes	**Oppvekstsjef**
01.05.2023	Ung-konferansen Fremtidssafari er gjennomført med kartlegging av barn- og unges eget syn og ønsker om fremtidens fritidstilbud	**Oppvekstsjef**
01.06.2023	Styrking av gode måltider og kosthold - drøfte og eventuelt justere praksis i barnehage, skole og SFO	**Oppvekstsjef/helse- og omsorgssjef**
19.06.2023	Ferdigstille oppvekstplan/overordnet plan for forebygging av omsorgssvikt og atferdsvansker – vedtak i kommunestyret	**Oppvekstsjef/helse og omsorgssjef**
30.06.2023	Eget utviklingsprosjekt for «Framtidens helsestasjon» settes i gang	**Helse og omsorgssjef**
01.07.2023	Møte med KORUS Øst (Kompetansesenter rus og psykisk helse) og Dovre kommune – avklare veilederrolle for innføring av ny, tverrfaglig samarbeidsmodell	**Barnekoordinator**
01.08.2023	Plan for oppfølging av erfaringer og funn etter Ung-konferansen er ferdigstilt	**Oppvekstsjef**
18.08.2023	Utvikingsarbeid der inkludering, relasjonskompetanse og styrking av fellesskap i barnegruppene iverksettes. Veiledet av Marco Elsafadi og 20 prosent prosjektleder.	**Helse- og omsorgssjef/oppvekstsjef**
01.09.2023	Avklare barnekoordinatorens rolle og prioriterte oppgaver framover	**Helse og omsorgssjef**
01.10.2023	Forberede innføring av samhandlingsmodell BTS (Bedre tverrfaglig samhandling) – utarbeide prosjektplan	**Oppvekstsjef/helse og omsorgssjef/barnekoordinator**
01.10.2023	Søke tilskuddsmidler for systematisk identifikasjon og oppfølging av utsatte barn – BTS-modellen	**Barnekoordinator**
01.12.2023	Styrke fokus på leik i barneskolen	**Oppvekstsjef**
31.12.2023	Etablering av Visma samspill er ferdigstilt – som grunnlag for å bruke stafettlogg i det tverrfaglige samarbeidet	**Oppvekstsjef**
31.12.2023	Etablere fritidsklubb	**Oppvekstsjef**
15.01.2024	Handlingsplan for 2023 er evaluert og plan for 2024 og tidslinje for felles praksis er ferdigstilt	**Helse- og omsorgssjef/oppvekstsjef**
31.01.2024	«Allemed» i kommunen. Et verktøy for deg som vil inkludere alle barn og unge.	**Oppvekstsjef**

Arbeid med planen

- Skisse til plan er utarbeidet av oppvekstsjef, helse- og omsorgssjef og barnekoordinator.
- Skissen er sendt ut til drøfting tverrsektorielt i ressursforum.
- Forslag til plan er deretter sendt til følgende tjenester for innspill:
  - De enkelte tjenestene i helse- og rehabiliteringsavdelingen
  - Barneverntjenesten, NAV og PPT
  - Barnehagene, barne- og ungdomskolene
  - Kulturskolen, kulturkonsulenten og bibliotekaren
  - Plan, næring og utvikling
- Forslag til plan er drøftet i ungdomsråd
- Forslag til plan er drøftet i FAU ved barnehagene og skolene
- Forslag til plan er drøftet i OKO
- Innspill fra tjenester, ansatte, OKO, FAU og ungdomsråd er innarbeidet i planen
- Oversendes Kommunestyret for godkjenning/vedtak

Foto: Unsplash